

Problem cudzoziemców w dostępie do pracy w Polsce

Obecnie, jednym z największych problemów branży transportowej jest niedobór kierowców zawodowych na rynku pracy. Odpowiedzią na tę sytuację miał być napływ wykwalifikowanych pracowników ze wschodu Europy. Jednak bariery stawiane przez instytucje w Polsce i UE sprawiają, że coraz częściej odmawia się kierowcom-cudzoziemcom wydania niezbędnego zaświadczenia A1.

Formularz A1 to tzw. unijny formularz wprowadzony w kwietniu 2014 roku na terenie wszystkich państw UE, zastępując funkcjonujący do tej pory druk E 101 Dokument potwierdza odprowadzanie składek na ubezpieczenie społeczne w danym kraju, należącym do wspólnoty europejskiej, a także zwalnia przedsiębiorstwo z obowiązku ponownego opłacania świadczeń w innym państwie członkowskim. Pracownicy delegowani do pracy za granicą na terenie Unii Europejskiej, muszą posiadać formularz A1 w kabinie pojazdu na wypadek kontroli drogowej. Przedsiębiorcy, którzy na skutek braków kadrowych zdecydowali się przyjąć do pracy kierowców z krajów Europy Wschodniej, szczególnie odczuwają skutki tego problemu. *Zaświadczenie A1 stanowi potwierdzenie, że delegowany pracownik podlega polskim ubezpieczeniom oraz polskiemu ustawodawstwu. Aby zdobyć ten dokument pracodawca lub sam pracownik muszą złożyć odpowiedni wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Praktyka pokazuje, że może to być problematyczne w przypadku firm zatrudniających pracowników pochodzących spoza UE.* – wyjaśnia Kamil Wolański, ekspert Ogólnopolskiego Centrum Rozliczania Kierowców.

Barierą do wydania formularza A1 dla obywateli państw nie będących członkami Unii Europejskiej są niejednoznaczne przepisy prawa unijnego m.in. czas trwania i ciągłość pobytu na terytorium państwa członkowskiego, charakter wykonywanej pracy, czas trwania umowy o pracę czy nawet więzi rodzinne wnioskodawcy. *Przewoźnicy ostatnio coraz częściej informują nas o odmowie wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych niezbędnego w transporcie międzynarodowym dokumentu. Jest to o tyle niepokojące, że bez zaświadczenia A1, firma nie może wysłać kierowcy z towarem poza granice Polski. W przypadku kontroli pojazdu bez takiego dokumentu, przedsiębiorcy grożą kary. Niestety, coraz częściej jedynym rozwiązaniem, aby uzyskać takie zaświadczenie jest walka na drodze sądowej.* – komentuje Kamil Wolański, ekspert OCRK.

Dodatkowym utrudnieniem w kwestii odmowy wydawania dokumentów cudzoziemcom są nie do końca jasne regulacje prawne. Przede wszystkim, w przepisach brakuje uporządkowania kwestii związanych z tym, kiedy i na jakiej podstawie można odrzucić wniosek o przyznanie dokumentu poświadczającego opłacanie składek. Pracownicy ZUS-u rozpatrując wniosek o poświadczenie formularza A1, decydują, czy ich zdaniem **spełnione zostały kryteria dotyczące miejsca zamieszkania, zawarte w art. 11 Rozporządzenia 987/2009. W efekcie**, poszczególne oddziały interpretują przepisy w zupełnie różny od siebie sposób. *Im dłużej polskie prawo nie będzie w jasny sposób regulowało przepisów, tym większy spadek konkurencyjności dotknie polską branżę transportową. W obecnej sytuacji, przedsiębiorcy nie mogą czuć się pewnie zatrudniając pracowników ze Wschodu, właśnie ze względu na zaświadczenie A1.* – dodaje Wolański.

W ostatnim czasie dzięki pomocy ekspertów Ogólnopolskiego Centrum Rozliczania Kierowców, sąd uchylił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie odmowy wydania zaświadczenia A1 dla obywatela Ukrainy.

Ogólnopolskie Centrum Rozliczania Kierowców to wiodąca na polskim rynku firma outsourcingowa z doświadczeniem od 2002 roku, zajmująca się rozliczaniem czasu pracy kierowców. Zatrudnia ponad 250 ekspertów i specjalistów m.in. prawa pracy i prawa transportowego Polski i Unii Europejskiej, którzy posiadają wieloletnie doświadczenie w branży transportowej. OCRK, dbając o interesy swoich klientów, na bieżąco obserwuje sytuację prawną i gospodarczą w zakresie logistyki i transportu w Europie, kładąc szczególny nacisk na wysoką jakość i kompleksowość świadczonych usług.